

LIIOITELLUT JA SAIRAALLOISET PIIRTEET JA NIIDEN VASTUSTAMINEN UUSIN KEINON

Lähde: http://www.kennelliitto.fi/sites/default/files/media/rotukohtaiset_ohjeet_rko_0.pdf

Rotukohtaiset ohjeet liioiteltujen piirteiden huomioimisesta ulkomuotoarvostelussa
RKO voimassa 1.6.2015 alkaen

Pohjoismaisen Kennelunionin rotukohtaiset ohjeet perustuvat laajaan yhteistyöhön ulkomuototuomareiden, rotujärjestöjen ja eläinlääkäreiden välillä sekä eläinvakuutuksia myöntävien yhtiöiden tilastoihin. Ohjeet pohjautuvat pääasiassa Tanskan, Ruotsin ja Suomen kokemuksiin. Se antaa kattavan katsauksen ongelmiin, joita rotukoirien rotupiirteiden liioittelu voi aiheuttaa. Tämä tieto on oleellisen tärkeää kaikille ulkomuototuomareille ja koskee kaikkia rotuja.

Rotukohtaiset ohjeet (RKO) kiinnittävät huomiota rotutyypin liittyviin tarkkailtaviin riskikohteisiin, tarkoituksena lisätä tietoisuutta rotutyypin liittyvän liioittelun aiheuttamista ongelmista. RKO on siten pääasiassa rotumääritelmää täydentävä ohje, ei virhelista eikä myöskään ohjekirja, joka sanelee eri virheitä vastaavat laatupalkinnot. RKO suosittelee tuomareita kiinnittämään huomiota rotukohtaisiin riskikohtiin ja havainnoimaan sekä niihin liittyvät ongelmat että myös näissä suhteissa erityisen terveet yksilöt, pääperiaatteena kritisoinnin sijaan ennaltaehkäisy. RKO ei yleensä luettele roduissa yleisesti esiintyviä virheitä, jotka eivät liity liioiteltuun rotutyypin.

Kutakin rotua koskeviin, rotukohtaisissa ohjeissa mainittuihin riskikohtiin liittyvien huomioiden tulisi vaikuttaa ulkomuototuomarin antamaan laatu- ja kilpailuarvosteluun suhteutettuna poikkeaman voimakkuuteen ja laatuun, samalla tavoin kuin muidenkin virheiden.

Erittäin tärkeä osa RKO-konseptia ovat tuomarien raportit kunkin rodun tarkkailtavia piirteitä koskevista havainnoistaan, jotka tehdään erityisellä rotukohtaisella lomakkeella. Nämä raportit ovat tarpeellisia tarkkailtavien rotujen tilanteen seuraamisen sekä RKO:n jatkuvan päivittämisen kannalta. Lomakkeet toimitetaan myös rotujärjestöille, jotta saavutetaan yhteisymmärrys tuomarien ja rodun erityistuntijoiden välillä.

Liioiteltu esittäminen voi vahingoittaa yleisön käsityksiä koiranäyttelytoiminnasta ja rotukoirista. Tuomareita pyydetään tämän vuoksi huomioimaan kirjallisessa arvostelussaan myös liioiteltu esittäminen tai kunnostaminen, joka voi olla haitallista koiralle, sen terveydelle tai toimintakyvylle. Turkin kunnostus ja trimmaus voi johtaa joidenkin rotujen kohdalla koiran kannalta haitallisiin elinolosuhteisiin, ja tästä syystä se mainitaan RKO:ssa, vaikka se ei suoranaisesti vaikutakaan jalostukseen. Liikkeet tulee arvioida koiran liikkussa rodunomaisella nopeudella ja liikemuodolla.

Amerikancockerspanieli on yksi listatuista tarkkailtavista korkean profiilin roduista. Yleisesti ryhmän 8 roduista tuomareiden tulee kiinnittää huomiota siihen, että ryhmään kuuluu linnunmetsästyksen käytettyjä koiria, joille kestävyys, terveet liikkeet ja hyvä lihaskunto ovat äärimmäisen tärkeitä. On tärkeää tiedostaa kunnollisen massan ja ylipainon välinen ero. Muutamilla ryhmän spanieliroduilla esiintyy runsaasta nahasta sekä suurista, karvaisista korvalehdistä johtuvia silmä- ja korvaongelmia. Muutamilla roduilla on ongelmia luoksepäästävydessä.

Amerikancockerspanielin kohdalla erityishuomiota tulee kiinnittää seuraaviin asioihin:
(Lainausmerkeissä olevat kohdat ovat lainauksia rotumääritelmästä.)

Tarkkailtavat piirteet liittyvät lähinnä taipumuksesta lyhytkalloisuuteen:

1. Pää: Liioitellun lyhyt kuono, liian lyhyt ja pyöristynvä kallo, ongelmat purennassa.

2. Silmät: Ulkonevat silmät ja matalat silmäkuopat, runsas kyynelvuoto. Löysät silmäluomet ja epäterveet huulipoimut.
3. Rintakehä: Heikosti kehittynyt, lyhyt rintakehä ja lyhyt rintalasta.
4. Turkki: Liioitellun runsas turkki, virheellinen turkin laatu.

Tavoitteena oikeat pään ja kuonon mittasuhteet, terveet silmät, normaali kyynelvuoto ja oikea purenta.

Suurta arvoa tulee antaa oikean pituiselle rintakehälle ja rintalastalle sekä oikealle turkille. Rotumääritelmässä sanotaan turkin olevan "laadultaan helppohoitoista" eikä se "haittaa koiran käyttöä lintukoirona".

Mikä merkitys tällä kaikella on jenkeillä?

(lähteenä käytetty Arja Koskeloa, joka on kuulunut rotukohtaisia ohjeita laatineeseen yhteispohjoismaiseen toimikuntaan)

Tällä hetkellä RKO (=rotukohtaiset ohjeet tai vastaavasti BSI = breed specific instructions) –listalla on noin 40 rotua, joista jenkki ja clumberi ovat ainoat spanielirodut, joista raportti tulee tehdä. Raportin tekemiseen on valmis lomake, joka annetaan tuomarille heti ko.rodun arvostelun päätyttyä. Toistaiseksi raportti annetaan vain kansainvälisissä näyttelyissä ja rodun päänäyttelyssä, mutta esim. Ruotsissa raportti tehdään kaikissa näyttelyissä. Raportin tekeminen on pakollista ja sen tekevät kaikki ko. näyttelyissä arvostelevat tuomarit, myös ulkomaalaiset. Raportin tekemiseen menee n. 5-10 minuuttia. Käytäntö on voimassa kaikissa Pohjoismaissa.

Systeemin ideana on kerätä tietoa riskirotujen näyttelyissä näkyvistä ongelmista, mutta ennen kaikkea kiinnittää ulkomuototuomareiden huomio liioiteltuihin ja sairaalloisiin piirteisiin. Raportoinnin avulla toivotaan vastuuntuntoisten kasvattajien huomioivan ko. ongelmat jalostusvalinnoissaan ja pyrkivän näin jalostamaan rotua ajan myötä terveemmäksi. Kun rodun ongelmat vähenevät ja tarvittaessa poistuvat kokonaan, voidaan ko. rotu poistaa listalta, jolloin pakollinen raportointivelvollisuus ei enää koske rotua. Tuomarit voivat halutessaan tehdä raportteja myös muista kuin listassa mainituista roduista, mikäli huomaavat poikkeuksellista liioittelua tai sairaalloisia piirteitä. Näiden seurauksena listalle voi tulla jokin uusi rotu pakollisesti raportoitavaksi.

Periaatteessa se, että amerikancockerspanieli on nyt ns. riskirotulistassa, ei vaikuta tuomareiden arvosteluun millään lailla, onhan tähänkin asti ollut selvää että liioiteltuja ja sairaalloisia piirteitä ei tule suosia. Todennäköistä kuitenkin on, että kun asiaan näin kiinnitetään entistä enemmän huomiota, niin liioitellut piirteet, sairaalloisista puhumattakaan, tullaan arvioimaan ehkä hieman aiempaa ankarammin - tämän seikan ei pitäisi huolestuttaa ketään, päinvastoin. Tavoitteenahan on kaikille tärkeä lopputulos = terve, kaunis ja rodunomainen jenkki!